

Metodický pokyn pro určení metodického postupu Řídicího orgánu Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) pro projekty prioritní osy 1 OPŽP 2014 – 2020 ve věci kvantifikace sankce za porušení podmínek poskytnutí dotace v oblasti provozování vodohospodářské infrastruktury - Aktualizace k 16. 12. 2022

Úvod

Metodický pokyn je zpracován primárně pro potřeby prováděného ex-post monitoringu vodohospodářských (VH) projektů prioritní osy 1 (PO1), SC 1.1 a 1.2 Operačního programu Životní prostředí 2014-2020 prováděného Zprostředkujícím subjektem OPŽP Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP, Fond). Zároveň se tento Metodický pokyn vztahuje na projekty OPŽP 2007-2013, kterým bylo umožněno aplikovat podmínky finanční udržitelnosti platné pro období OPŽP 2014-2020 (přechod z podmínek udržitelnosti OPŽP 2007-2013 na podmínky udržitelnosti OPŽP 2014-2020)¹.

Podmínky poskytnutí dotace v oblasti provozování VH infrastruktury (VHI)

V rámci ex-post monitoringu je prováděna kontrola plnění podmínek poskytnutí dotace (Rozhodnutí o poskytnutí dotace, RoPD) v oblasti provozování VHI.

Předmětem plnění podmínek ex-post monitoringu VH projektů OPŽP 2014-2020 v oblasti provozování je povinnost příjemce dotace zabezpečit tzv. finanční udržitelnost projektu.

Pro projekty OPŽP 2014-2020 dle RoPD platí:

„Nejméně po dobu 10 let od prvního dne následujícího kalendářního roku po vydání posledního kolaudačního souhlasu k projektu bude zabezpečena finanční udržitelnost projektu a to za podmínek stanovených Fondem.“

Vzhledem k obecnému charakteru uvedené textace v RoPD, ve smyslu absence konkretizace *podmínek stanovených Fondem*, přistoupil Řídicí orgán (ŘO) OPŽP k jejich výkladu vydáním tohoto Metodického pokynu. S ohledem na skutečnost, že k datu vydání Metodického pokynu již nebylo prakticky možné u příjemců, resp. dotčených projektů zajistit případné narovnání zjištěného stavu nejpozději do roku 2020, rozhodl ŘO OPŽP takto:

- VH projekty OPŽP 2014-2020 **nebudou podléhat sankcím** při ex-post monitoringu dat ve vztahu k jejich finanční udržitelnosti **do roku 2020 včetně**, jelikož do této doby nebyly příjemcům deklarovány konkrétní podmínky zabezpečení finanční udržitelnosti projektu.

¹ Tyto projekty jsou napříč textem Metodického pokynu terminologicky považovány za projekty OPŽP 2014-2020.

- VH projekty OPŽP 2014-2020 **budou podléhat sankcím** při ex-post monitoringu dat ve vztahu k jejich finanční udržitelnosti **od roku 2021** a to dle ustanovení uvedených níže.

Posouzení a administrace výsledků ex-post monitoringu VH projektů v OPŽP 2014 – 2020 prováděné SFŽP

Příjemce je zavázán plnit podmínky RoPD v oblasti (finanční) udržitelnosti následovně:

- Zajistit tvorbu zdrojů dle zpracovaného a Fondem schváleného nástroje Udržitelnosti 2014+ v souladem s Návrhem PFO dle OPŽP.
- Prvním rokem ex-post monitoringu (udržitelnosti) je první celý rok provozování VHI po vydání posledního kolaudačního souhlasu k projektu.

Prakticky je ex-post monitoring prováděn dle skutečnosti proběhlého/monitorovaného roku N provozování projektu, tj. v roce N+1 je provedena kontrola projektu, resp. plnění podmínek RoPD za monitorovaný rok N (ukončený rok provozování).

Porušení podmínek RoPD za monitorovaný rok 2021 a roky následující, do doby ukončení 10 let udržitelnosti projektu, zjištěné v rámci prováděného ex-post monitoringu, představuje podezření na nesrovnalost. SFŽP nahlásí nesrovnalost obvyklým způsobem dle Operačního manuálu OPŽP 2014-2020 a popíše porušené/á ustanovení včetně výše sankce, přičemž do hlášení nesrovnalosti vždy podrobně rozvede způsob určení výše sankce, její výpočet a termín, do kdy má být provedena náprava. Výše sankce vyplývající z podmínek RoPD, resp. tohoto Metodického pokynu bude určena dle postupu uvedeného níže.

Administrace podezření na nesrovnalost

Je-li v roce N+1 zjištěno u projektu porušení podmínek poskytnutí dotace (ve vztahu k výši zdrojů jako prostředků na obnovu dle schváleného nástroje Udržitelnost 2014+) za rok N, je takovéto porušení identifikováno jako podezření na nesrovnalost dle Oznámení o nesrovnalosti, zpracovaného SFŽP. MŽP OFEU přehodnotí a zpracuje hlášení nesrovnalosti. Následně je příjemce vyzván k přijetí opatření k nápravě postupem dle § 14f odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech. Příjemci je stanovena povinnost narovnat stav projektu, resp. uvést ho do souladu s podmínkami poskytnutí dotace dle RoPD, potažmo dle tohoto Metodického pokynu, ve stanovené lhůtě nejpozději v roce N+2. Příjemce je/bude povinen nejpozději do roku N+2 vytvořit finanční prostředky jako zdroje na obnovu dle PFO, vyplývající z výpočtu nástroje Udržitelnost 2014+ (schváleného Fondem nejpozději k ZVA), a to minimálně ve výši určené nástrojem pro rok N+1 v roce N+1, nejdéle však v roce N +2 minimálně ve výši určené nástrojem pro rok N+2. O chybějící finanční prostředky jako zdroje na obnovu z roku N není příjemce povinen v dalších letech tyto zdroje navyšovat.

V rámci prováděného ex-post monitoringu roku N+2 je/bude ze strany SFŽP následně kontrolováno, zda náprava dle pokynů uvedených v nesrovnalosti k projektu byla provedena. V případě vyhodnocení ze strany SFŽP ve smyslu splnění nápravy a po předání stanoviska SFŽP na MŽP-OFEU bude ze strany MŽP nesrovnalost nepotvrzena (nebude se aplikovat žádná finanční oprava). V případě nesplnění nápravy ve stanovené lhůtě N+2 (předané stanovisko SFŽP o neplnění nápravy) bude nesrovnalost ze strany MŽP-OFEU potvrzena a postoupena jako podnět k šetření porušení rozpočtové kázně příslušnému orgánu finanční správy. Při případném

stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně (ve smyslu kvantifikace adekvátní finanční opravy/sankce) bude orgán finanční správy postupovat dle podmínek RoPD, resp. tohoto Metodického pokynu (viz níže).

Sankce a její kvantifikace

Pokud v roce N+1, nejdéle v roce N+2 příjemce splní tvorbu požadovaných finančních prostředků jako zdrojů na obnovu platných pro rok N+1, resp. N+2, nebude sankce uplatněna (*Příklad 2*). Pokud bude v rámci prováděného ex-post monitoringu zjištěno v roce N+3, že nejpozději v roce N+2 nenaplnil příjemce v rámci projektu finanční prostředky jako zdroje na obnovu nejpozději pro rok N+2² dle Návrhu PFO v rámci schváleného nástroje Udržitelnosti 2014+, bude vůči příjemci z důvodu neprovedení nápravy stavu a současně za situace, že se v projektu jedná o první potvrzenou nesrovnalost, uplatněna **sankce ve výši 10 % chybějící částky zdrojů na obnovu roku N** (*Příklad 3*).

V případě **opakované potvrzené nesrovnalosti** bude výše sankce určena následovně:

Za druhou potvrzenou nesrovnalost bude udělena sankce ve výši 20 % chybějící částky prostředků na obnovu monitorovaného roku, za třetí potvrzenou nesrovnalost bude udělena sankce ve výši 30 % chybějící částky prostředků na obnovu monitorovaného roku, analogicky stejně až do ukončení udržitelnosti projektu.

V případě, že v rámci prováděného ex-post monitoringu dojde ke zjištění **porušení podmínek poskytnutí dotace za devátý rok**, příjemci je stanovena povinnost narovnat stav projektu, resp. uvést ho do souladu s podmínkami poskytnutí dotace dle RoPD (resp. Smlouvy) ve zkrácené lhůtě, tedy nejpozději **v roce N+1**. Postup kontroly a vyhodnocení ze strany SFŽP je pak totožný s postupem stanoveným pro předchozí roky monitoringu. **Za desátý rok udržitelnosti** projektu nebude s ohledem na stanovenou 10 letou dobu udržitelnosti možné postupovat podle § 14f odst. 1. V takovém případě bude příjemce dotace vyzván ze strany MŽP-OFEU k vrácení části dotace v poměrné výši ve vztahu k chybějící částce zdrojů na obnovu za desátý rok udržitelnosti a počtu potvrzených nesrovnalostí na projektu postupem podle § 14f odst. 3 a 7 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zároveň platí, že pokud v rámci prováděného ex-post monitoringu projektu je/bude na základě skutečných dat **naplněna kumulativní kladná částka dle nástroje Udržitelnost 2014+ nejpozději k monitorovanému roku N včetně** (tj. v situaci, kdy v roce N a v roce/letech předcházejících roku N byly kumulativně vytvořeny finanční prostředky jako zdroje na obnovu v odpovídající výši přesahující závazné minimum³ určené nástrojem Udržitelnost 2014+), nebude v projektu uplatněno podezření na nesrovnalost, případně bude náprava stavu považována za splněnou (*Příklad 1*).

Aplikace Metodického pokynu

V obecné rovině byla problematika ex-post monitoringu VH projektů OPŽP 2014-2020 představena dne 10. 3. 2020 na jednání s GFŘ. S tímto Metodickým pokynem, který

² Postup platný pro první až osmý monitorovaný rok udržitelnosti projektu.

³ Ve smyslu kumulativního součtu položek/hodnot určených nástrojem Udržitelnost 2014+, list Návrh PFO za všechny roky předcházející kontrolovanému roku N.

konkretizuje přístup ŘO OPŽP ke kvantifikaci sankcí za porušení podmínek poskytnutí dotace v oblasti provozování VHI u projektů OPŽP 2014-2020, budou kontrolní orgány seznámeny. Pro případ dotazů ve vztahu ke kontrole projektu je SFŽP připraven poskytnout kontrolním orgánům adekvátní součinnost.

Tento Metodický pokyn vstupuje v účinnost dnem jeho vydání.

Příklad 1 – Vyhodnocení nesrovnalosti za porušení podmínek udržitelnosti BEZ UDĚLENÍ SANKCE						
	Rok	Jedn.	N 2018	N+1 2019	N+2 2020	N+3 2021
A	Schválený Návrh PFO dle OPŽP – odpadní/pitná voda (min. zdroje dle Nástroje Udržitelnost 2014+)	tis. Kč	1 641	1 674	1 721	1 755
B	Skutečné zdroje dle Porovnání – odpadní/pitná voda	tis. Kč	1 060	2 249	1 730	1 756
C	Rozdíl (B-A)	tis. Kč	(581)	575	9	1
	Pro účely kontroly celkových zdrojů dle OPŽP - kumulativně (odpadní/pitná voda)	tis. Kč	(581)	(6)	3	4
	Vyhodnocení plnění podmínek udržitelnosti dle tohoto Metodického pokynu		<i>Nedodržení podmínek udržitelnosti</i>	<i>Hlášení nesrovnalosti za rok N</i>		<i>Vyhodnocení nesrovnalosti za rok N – nepotvrzená nesrovnalost za rok N (bez sankce)</i>
	Výše sankce	Kč				0
Příklad 2 – Vyhodnocení nesrovnalosti za porušení podmínek udržitelnosti BEZ UDĚLENÍ SANKCE						
	Rok	Jedn.	N 2018	N+1 2019	N+2 2020	N+3 2021
A	Schválený Návrh PFO dle OPŽP – odpadní/pitná voda (min. zdroje dle Nástroje Udržitelnost 2014+)	tis. Kč	1 641	1 674	1 721	1 755
B	Skutečné zdroje dle Porovnání – odpadní/pitná voda	tis. Kč	1 060	1 689	1 730	1 756
C	Rozdíl (B-A)	tis. Kč	(581)	15	9	1
	Pro účely kontroly celkových zdrojů dle OPŽP - kumulativně (odpadní/pitná voda)	tis. Kč	(581)	(566)	(557)	(556)
	Vyhodnocení plnění podmínek udržitelnosti dle tohoto Metodického pokynu		<i>Nedodržení podmínek udržitelnosti</i>	<i>Hlášení nesrovnalosti za rok N</i>		<i>Vyhodnocení nesrovnalosti za rok N – nepotvrzená nesrovnalost za rok N (bez sankce)</i>
	Výše sankce	Kč				0

Příklad 3 – Vyhodnocení nesrovnalosti za porušení podmínek udržitelnosti S UDĚLENÍM SANKCE						
	Rok	Jedn.	N 2018	N+1 2019	N+2 2020	N+3 2021
A	Schválený Návrh PFO dle OPŽP – odpadní/pitná voda (min. zdroje dle Nástroje Udržitelnost 2014+)	tis. Kč	1 641	1 674	1 721	1 755
B	Skutečné zdroje dle Porovnání – odpadní/pitná voda	tis. Kč	1 060	1 149	1 100	1 200
C	Rozdíl (B-A)	tis. Kč	(581)	(525)	(621)	(555)
D	Pro účely kontroly celkových zdrojů dle OPŽP - kumulativně (odpadní/pitná voda)	tis. Kč	(581)	(1 106)	(1 727)	(2 282)
E	Vyhodnocení plnění podmínek udržitelnosti dle tohoto Metodického pokynu	tis. Kč	<i>Nedodržení podmínek udržitelnosti</i>	<i>Hlášení nesrovnalosti za rok N</i>		<i>Vyhodnocení nesrovnalosti za rok N – potvrzená nesrovnalost za rok N (udělení sankce 10% z chybějících zdrojů za rok N)</i>
F	Výše sankce	Kč				58 100,-